

Vereniging van
Senioren-
Ambtenaren van de gemeente
's-Gravenhage

JOURNAAL

V
S
A
G

juli/aug 2024
jaargang 47

Voorzitter

L.G.J. Draisma
070 - 358 90 51
leo.draisma@gmail.com

Secretaris

Mevrouw H.L. Loke
070 - 366 96 70
h.l.loke@hotmail.com

**Penningmeester/
ledenadministratie**

E.F.H. de Kleijn
070 - 354 46 22
penningmvsag@outlook.com

**Plaatsvervangend
penningmeester**

T. Rijkssen
06 - 23 33 68 82
ton2001@ziggo.nl

Bestuurslid

Mevrouw C. Bult
06 -31 56 16 60
cobi.b@casema.nl

E-mail bestuur

vsag@denhaag.nl

Postadres

Zuidlarenstraat 57
kamer 1.09
2545 VP Den Haag

Bankrekening

NL95 INGB
0003 9305 93

t.n.v. Penn.
ver. v.
Senioren
Ambt. Gem.
's-Gravenhage

Website

<https://www.vsag.nl>

Veelbelovend

Het eerste half jaar zit erop, de zomer is begonnen, voor sommigen staat de vakantie voor de deur. Tijd om even terug te kijken naar de afgelopen zes maanden en de vele activiteiten die er zijn geweest. Het is nogal wat:

nieuwjaarsreceptie,
snertmiddag,
lezing over de Wmo,
toelichting op de Victory Boogie Woogie van Piet Mondriaan in het Kunstmuseum Den Haag,
Algemene Ledenvergadering,
paasbingo,
twee rondleidingen in de Haagse Passage,
lezing over gefusilleerde drukkers van de illegale verzetskrant Het Parool,
vaartocht naar en rondleiding in Slot Loevestein,
twee beklimmingen van de Haagse toren,
vier fietstochten.

Dat lijstje mag er zijn. Alle evenementen waren een succes, maar Mondriaan, de Passage, Slot Loevestein en de Haagse toren sprongen er nog meer uit.

Wat dat betreft ziet ook de tweede helft van het verenigingsjaar er veelbelovend uit. Kijk maar:

op 2 juli bezoeken we het reddingstation bij de Scheveningse haven van de KNRM,
op 30 juli krijgen we tijdens de zomertocht naar Dordrecht onder leiding van een stadsgids een rondleiding door het historisch centrum,
op 13 augustus houden we de Buitendag met tussen de lunch en de afsluitende Oosterse maaltijd een programma dat Sportief Plus twee jaar geleden ook presenteerde,
op 20 augustus herhalen we de succesvolle Vlietvaart naar en van Delft over de vroegere trekschuitroute,

het vestingstadje Heusden is op 17 september de bestemming tijdens een vaartocht van Woudrichem naar Kerkdriel, de cijfers bepalen het geluk tijdens de najaarsbingo op 24 september, op 22 oktober houden we de Instuif waarvan het programma nog niet bekend is, in plaats van de High Tea is er een lunch op 8 november, of Nico Laas meedoet aan de sinterklaasbingo op 26 november is nog niet bekend, nadat er ook nog vier fietstochten zijn verreden sluiten we op 17 december in de Haagsche Bluf het jaar af met de eindejaarsviering.

Dat mag er zijn toch? Dat moet ook wel om de leden die we hebben een gevarieerd programma aan te bieden en ook de ambtenaren van de gemeente die 55 jaar zijn geworden of met pensioen gaan.

We zijn daarom in gesprek met de gemeente om te bekijken hoe we nog beter nieuwe leden kunnen werven. Ook hebben we gemeentesecretaris Merx en wethouder Bredemeijer uitgenodigd. We zullen de VSAG dan in de volle breedte presenteren en bekijken of we de relatie met de gemeente die al uitstekend is nog verder kunnen verbeteren.

Nieuwe leden betekent ook de ledenadministratie aanpassen. Die is niet compleet omdat soms een telefoonnummer ontbreekt of niet meer klopt en een mailadres niet bekend is. We zijn daarom begonnen de betreffende leden te benaderen.

Uiteraard gaan we zorgvuldig met de gegevens om. Die zijn alleen voor ons en blijven bij ons!

Leo Draisma,
voorzitter

Voor wandeling met stadsgids in Dordrecht is inschrijven nog mogelijk

Het is nog mogelijk in te schrijven voor de zomertocht op dinsdag 30 juli naar Dordrecht. Met een stadsgids wordt een anderhalf uur durende wandeling door het historisch centrum gemaakt. De bus vertrekt om 9.30 uur vanaf het busplatform op het Centraal Station. Om 11.00 uur worden de deelnemers op de Spuiboulevard/Hellingen in Dordrecht opgehaald en tot 12.00 uur in lunchroom Van de Sterre met koffie of thee en huisgebak ontvangen.

Om 12.00 uur begint in groepen met een gids de wandeling langs talrijke bezienswaardigheden van de binnenstad. Daarna kunnen de deelnemers tot 15.30 uur Dordrecht verder op eigen gelegenheid verkennen. Ze moeten zelf voor de lunch zorgen. Om 15.30 uur vertrekt de bus naar restaurant Tout le Monde in Pijnacker voor het diner en is om 19.30 uur weer op het Centraal Station.

De zomertocht kost € 68,00, voor een introduc e € 78,00. Het betreffende bedrag moet worden overgemaakt naar NL74 INGB 0007 4130 77 ten name van Bestuur VSAG te Den Haag met vermelding van Dordrecht.

Op dinsdag 13 augustus

Muziekbingo, sportief en gezond bezig zijn, lunch en Oosterse maaltijd tijdens de Buitendag

Tijdens de Buitendag op dinsdag 13 augustus, zoals gebruikelijk in en bij goed weer ook buiten het clubgebouw van de sv Erasmus aan de Erasmusweg, zijn sportief bewegen

en gezond bezig zijn de hoofdmoot. Net als twee jaar geleden verzorgen vitaliteitsmedewerkers van Sport Plus een programma dat erop is gericht vooral senioren in beweging te krijgen.

De deelnemers worden om 11.00 uur met koffie ontvangen. Daarna kunnen ze aan de tafels gezellig kletsen of meedoen aan de gebruikelijke activiteiten, zoals jeu de boules, sjoelen, bridge, scrabble, klaverjassen, jokeren en rummikub.

Om 12.30 uur is er een lunch met soep en diverse belegde broodjes, vanzelfsprekend ook met een kroket.

Swingo

Daarna begint het programma van Sportief Plus met een swingo. Dat is een soort muziekbingo waarbij aan de hand van een kort muziekfragment de naam van de artiest of de muziekgroep moet worden geraden en op een 'bingobriefje' moet worden aangekruist. Ook moet daarbij bewogen worden. Zo was er twee jaar geleden een polonaise en dansten enkele deelnemers.

Ook deze keer is het mogelijk bij een gezondheidscheck de bloeddruk te laten meten en de Body Mass Index (BMI) te laten berekenen. Dat geeft aan of het gewicht van iemand in goede verhouding staat met diens lengte. De Buitendag wordt rond 17.30 uur besloten met een Oosterse maaltijd.

Aanmelden

Deelname aan de Buitendag kost € 20,00. Dit bedrag moet voor 1 augustus worden overgemaakt naar NL74INGB 0007 4130 77 ten name van Bestuur VSAG te Den Haag met vermelding van Buitendag. Bij annulering na 3 augustus wordt voor de gemaakte kosten € 3,-- ingehouden. Bij annulering 24 uur vóór de Buitendag of op de dag zelf is teruggave niet mogelijk.

Het clubgebouw van de sv Erasmus ligt aan de Erasmusweg tegenover nummer 1953 en is bereikbaar met bus 21 en 25 en tram 9 en 16. Op het terrein kan gratis worden geparkeerd.

Wegens succes op dinsdag 20 augustus herhaald

Weer naar en van Delft
over oude trekschuitroute

De succesvolle Vlietvaart van vorig jaar 31 augustus over de vroegere trekschuitroute naar en van Delft wordt op dinsdag 20 augustus herhaald. Ook nu is 32 deelnemers het maximum. De volgorde van aanmelden geldt. Wie vorig jaar niet meekon en zich weer aanmeldt krijgt voorrang.

Om 10.00 uur vertrekt de Hadrianus vanaf de Bierkade 19 in Den Haag. De gemotoriseerde boot is naar oude tekeningen van een trekschuit gebouwd en genoemd naar keizer Hadrianus die het vroegere woongebied van de Cananefaten marktrechten gaf en het Forum Hadriani noemde, het Voorburg van nu.

De vaartocht over de Vliet naar Delft gaat langs enkele lusthoven, die door welgestelde burgers vanaf de 17e eeuw zijn gesticht zoals Rusthof, Arentsburg en Hoekenburg. Rijke kooplieden ontvluchtten in de zomer Den Haag met zijn stinkende grachten om aan de Vliet in de natuur te wonen. Dat ging gepaard met grootscheepse verhuizingen, meestal per trekschuit.

Lunch

Nadat de boot om 11.30 uur bij de Koepoortbrug in Delft is afgemeerd wordt naar café 1Eighty aan de Oranje Plantage gelopen. Daar is er een lunch. Om 13.00 uur wordt terug naar Den Haag gevaren. De Hadrianus is om 14.30 weer op de Bierkade.

De vaartocht kost inclusief de lunch € 45,50, voor een introduc e € 55,--. Dit bedrag moet worden overgemaakt op NL74INGB 0007 4130 77 ten name van Bestuur VSAG te Den Haag met vermelding van Vlietvaart.

Op dinsdag
17 september

Vaartocht met bezoek aan vestingstadje Heusden en diner aan boord

De dinnercruise waarvoor elk keer de belangstelling erg groot is, gaat dit jaar op dinsdag 17 september met het partyschip 'Columbus' van Woudrichem naar Kerkdriel. Onderweg is er een stop in het vestingstadje Heusden, waarvan de gerestaureerde binnenstad een beschermd stadsgezicht is.

De bus vertrekt om 9.00 uur van het busplatform op het Centraal Station. Om 10.30 uur wordt in Woudrichem aan boord gegaan van de 'Columbus'. Deze boot is in 1930 als stoomschip IJssel gebouwd en vervoerde passagiers en vracht van Amsterdam naar Kampen en over de toenmalige Zuiderzee naar Zwolle. Nu vaart de boot, die is uitgerust met een grote salon, een bar, twee dekken waaronder een zonnedek en

invalidentoiletten, door de gehele Bommelerwaard.

Diner

Als de trossen los zijn en richting Heusden wordt gevaren worden de deelnemers ontvangen met koffie of thee en appelgebak. Aan het begin van de middag is er aan boord een diner met groentesoep, gevolgd door een hoofdschotel met beenham met saus, aardappel rösti, salade en appelmoes en een ijsje als toetje.

Na het diner legt de Columbus in Heusden aan, waar de deelnemers van boord gaan en het gerestaureerde vestingstadje met pittoreske

straatjes en eeuwenoude panden kunnen bezoeken.

De geschiedenis van Heusden begon rond 1200, toen langs de Maas een stedelijke nederzetting ontstond. Door de komst van de vestingwerken bood Heusden vanaf het einde van de zestiende eeuw als garnizoensstad onderdak aan duizenden soldaten. Heusden zag er toen al uit zoals het stadje er nu nog altijd grotendeels uit ziet.

Restauratie

Het bezienswaardige en historische stadje werd vlak voor de bevrijding in november 1944 verwoest. Vanaf 1968 werd voor de zwaar gehavende stad met een grootscheepse restauratie begonnen.

De reconstructie van de vestingwallen was daarvan een onderdeel. Twee stadspoorten werden herbouwd en de oude

stadshaven werd hersteld door het wandelpark uit 1904 uit te graven.

De omliggende woningen werden geconstrueerd op basis van een plattegrond uit 1649. Ook de uit 1796 daterende Visbank en het in 1904 afgebroken Commiezenhuis werden in ere hersteld.

Boven op de vestingwallen is er een mooi uitzicht over het Brabantse en Gelderse landschap, de Bergsche Maas en de gerestaureerd stad.

Sfeer

Wandelend door de schilderachtige straatjes en smalle steegjes zijn talrijke eeuwenoude, goed bewaarde panden en gevels met mooie gevelstenen te zien. De vesting heeft hierdoor een sfeervol karakter. Voor de ingrijpende restauratie kreeg Heusden de hoogste Europese restauratie-onderscheiding: de 'Europa Nostra'.

Na het bezoek aan Heusden worden tijdens het varen naar Kerkdriel een bittergarnituur en een rondje met kaas en worst gepresenteerd. De bus is rond 17.30 uur terug op het Centraal Station.

De vaartocht, inclusief het diner aan boord, kost € 62,50, voor een introduc e € 72,50. Het betreffende bedrag moet worden overgemaakt naar NL74 INGB 0007 4130 77 ten name van Bestuur VSAG te Den Haag met vermelding van Heusden.

Geslaagde lentetocht met de boot naar Slot Loevestein

Slot Loevestein, in opdracht van ridder Dirk Loef in de 14^e eeuw gebouwd, een staatsgevangenis met

Hugo de Groot als bekendste en in een boekenkist ontsnapte gevangene en een van de meest iconische kastelen van het land, was op dinsdag 28 mei voor de vijftig deelnemers de bestemming van de lenteboottocht vanuit Vianen.

Het kasteel ligt aan het einde van de Schouwendijk in de uiterwaarden van de Afdamde Maas en de Waal bij het dorpje Poederijen, dat onder de gemeente Zaltbommel valt en heeft een rijke geschiedenis. Daarover vertelde een gids tijdens een rondleiding allerlei bijzonderheden. Zo woonden er nooit adellijke families. Wel soldaten, kasteleins en gewone burgers. In de soldatenhuisjes en op de tentoonstelling 'Opgegraven' zijn de sporen van hun leven te zien. Ook was Loevestein een belangrijke vesting in de Hollandse Waterlinie, waarbij gebieden onder water werden gezet om de vijand te weren.

De bus vertrok om kwart over acht vanaf het busplatform op het Centraal Station naar Vianen. Daar gingen de deelnemers om half tien aan boord van het dertig meter lange en bijna zes meter brede partyschip 'Domani', waar ze, evenals Annet, de vrouwelijke chauffeur van de bus die graag mee wilde om niet de hele dag te hoeven wachten, met koffie en gebak werden ontvangen.

Tijdens de vaart naar Slot Loevestein over de Lek, de Noord bij Dordrecht en de Beneden en Boven Merwede kreeg iedereen vast een kop soep omdat pas op de terugvaart gegeten zou worden. Enkele deelnemers hadden daarom ook wat te eten meegenomen. Af en toe brak de zon door en was het goed toeven op het buitendek.

Bij Slot Loevestein werden de deelnemers in twee groepen verdeeld. Een groep ging naar binnen, degenen die wat minder goed ter been waren bleven buiten. Ze hoorden dat ridder Dirc Loef in 1358 de bouw van zijn kasteel had betaald door illegaal tol te heffen op de scheepvaart op de Maas en de Waal. Het oorspronkelijke kasteel bestond uit een woontoren, een ringmuur en een gracht, gebruikelijk voor de militaire architectuur van die tijd. Later werd het tot een echt kasteel uitgebreid.

Brand

Toen Graaf Willem van Holland de illegale tol ontdekte raakte Dirc Loef zijn kasteel kwijt. De voorburcht brandde af

doordat Willem de hooiberg met een slingeraar in brand stak. De hoektoren werd als Kruithuis gebruikt.

Door de strategische ligging werd het kasteel vaak belegerd en was het een belangrijk verdedigingswerk. Zo was het tijdens de 80-jarige oorlog (1568-1648) tegen de door Alva gestuurde Spaanse troepen een belangrijk bolwerk voor de Nederlandse opstandige watergeuzen, die in 1572 het slot definitief wisten in te nemen.

Willem van Oranje liet daarop Slot Loevestein versterken. Binnen de aangelegde vestingwallen woonden soldaten. Eerst in barakken, later in stenen huisjes.

Gevangenis

In de 17e eeuw werd Loevestein de staatsgevangenis voor politiek en godsdienstig andersdenkenden. Bijna alle kamers werden als cel gebruikt. De grote zaal op de tweede verdieping werd met houten scheidingswanden opgedeeld.

Wegens zijn politieke opvattingen zat Hugo de Groot er gevangen. Hij was één van de grondleggers van het Internationaal Recht. Tot zijn beroemdste werken behoort 'Mare Liberum' over het recht van de Vrije Zee.

Zijn vrouw mocht met hun kinderen vrij in het kasteel rondlopen en met een kist buiten het kasteel boeken kopen. In 1621 ontsnapte hij in een boekenkist. Waar de boekenkist nu staat is niet zeker. Mogelijk in het Rijksmuseum of, wat het meest waarschijnlijk lijkt, in Museum Prinsenhof in Delft. Na zijn ontsnapping, die werd ontdekt omdat er 's avonds bij hem geen licht was, ging hij naar Parijs. Zijn vrouw en kinderen mochten overkomen, mits hij nooit meer naar Nederland zou teruggaan. Hugo de Groot was er gezant van de koningin van Zweden. Hij stierf na een schipbreuk op 62-jarige leeftijd in 1654 en ligt begraven in de Nieuwe Kerk in Delft.

In 1672 werd de Hollandse Waterlinie opgezet met Slot Loevestein als steunpunt in het oostelijk grensgebied van Holland. De ligging van Loevestein was ideaal. Het beschermde, met Woudrichem, de stad Gorinchem tegen rivieraanvallen. In de 19^e eeuw werd de Waterlinie uitgebreid en gemoderniseerd. Zo ontstond de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Door de komst van vliegtuigen speelde de Waterlinie na de Eerste Wereldoorlog geen rol meer.

Diner

Na de rondleiding werd met de 'Domani' terug naar Vianen gevaren en

was er aan boord een diner met onder andere rollade en een ijsje toe. In het benedendek was het nogal druk. Deze ruimte was wat kleiner dan van de 'Jacqueline', waarmee meestal wordt gevaren.

Beklimming 600 jaar oude Haagse toren: uithijgen en verder omhoog

Stadsbeiaardier Gijsbert Kok is in dienst van de gemeente en beklimt al twaalf jaar regelmatig de Haagse toren, die dit jaar 600 jaar bestaat. Voor de in totaal 30 deelnemers aan de beklimming op vrijdag 7 en op vrijdag 14 juni was het een forse inspanning die iedereen tot een goed einde bracht. Het was een kwestie van op verschillende verdiepingen uithijgen en verder klimmen. Zo was er een ruime adempauze bij de interessante uitleg van Gijsbert Kok over de werking van het carillon.

De deelnemers verzamelden zich om kwart over elf aan de voet van de zeskantige toren. Beneden in de torenhal vertelde stadsbeiaardier Gijsbert Kok dat ze in totaal 321 treden moesten beklimmen voordat ze van het uitzicht konden genieten.

De Haagse toren werd tussen 1420 en 1424 gebouwd en stond los van de ernaast gelegen kapel. Volgens het jubileumboekje van de Stichting Carillon Den Haag 2024 met een prominente bijdrage van oud-stadsbeiaardier Heleen van der Weel was het aanvankelijk een uitkijktoren waarop een wachter als het donker was in de gaten moest houden of er ergens brand was of een vijandelijke landing vanuit zee op komst was. Elk half uur moest hij op een trompet blazen om te laten horen dat hij niet in slaap was gevallen.

Volgens de instructies van november 1846 moest hij "alle kwartier uurs" uit alle seingaten kijken of er ergens brand was. "Zoodra de torenwachter brand ontdekt zal hij aanstonds de groote klok kleppen, de andere torenwachter zal zich dadelijk naar de wacht der klapwakers begeven en aldaar berigten in welk gedeelte der Stad de brand ontdekt is, waarna hij zonder verwijl naar den toren zal terugkeren. De andere torenwachter zal aan die zijde waar de brand is uithangen twee lantaarnen en aan de tegenovergestelde zijde ééne lantaarn, allen met ééne brandende kaars voorzien."

Brand

Nadat de kapel tot een kerk was vergroot en aan de toren was gebouwd verbrandden door blikseminslag op 29 december 1539 delen van de toren en de kerk en twintig houten huizen. Keizer Karel V ondersteunde de wederopbouw financieel, ook omdat de toren en de luidklokken onderdeel waren van de kustverdediging.

Tussen 1861 en 1866 werd over de oude renaissancespits een gietijzeren 'hoed' geplaatst, die de bijnaam 'de slaapmuts' kreeg. Deze viel niet in de smaak en was veel te zwaar. Twintig jaar later waren al veel reparaties aan het metselwerk nodig. De constructie werd tijdens de restauratie van de gehele toren van 1951 tot 1957 verwijderd, samen met de eronder intact gebleven constructie uit 1541. Daarna werd een nieuwe torenbekroning gebouwd. Op ruim 54 meter hoogte kwam er een omloop met een uitzicht tot Rotterdam en Hoek van Holland als het helder weer is.

Over deze grote renovatie van de toren kregen de deelnemers tijdens de eerste tussenstop uitleg. De toren is nu 92½ meter hoog. Op de top staat geen haan maar een 1.80 meter hoge ooievaar met een gewicht van 60 kilo.

De volgende tussenverdieping voor de deelnemers was de luidzolder.

Al in 1424 hingen er klokken in de toren. Uit 1541 dateert de 6.000 kilo wegende Jhesusklok, die een doorsnede

heeft van 2.13 meter en 1.68 meter hoog is. Als daarmee vroeger werd geluid was er echt iets aan de hand. Weerbare mannen moesten zich dan melden en wie dat niet deed werd bestraft.

Ook kwam er een nieuw uurwerk met een voorslag. Zo'n 20 kleine klokken lieten voor de slag op het hele uur een paar tonen horen. Met een stokkenklavier werden ze op marktdagen en op feesten bespeeld.

Onvrede

Omdat er onvrede was over de kwaliteit en de geringe omvang van het spel gaf de Haagse Vroedschap in 1686 opdracht voor een nieuwe speeltrommel met 37 klokken. De trommel werd voor gebruik gereed gemaakt door de Haagse smid Libertus van den Burgh en zijn helpers in de werkplaats in de Wagenstraat achter de Nieuwe Kerk. Tweehonderd jaar later werd het uurwerk van de toren verbeterd,

De huidige beiaard met direct onder de klokken het stokkenklavier, is het domein van stadsbeiaardier Gijsbert Kok. Hij bespeelt ook het carillon van de Oude Kerk in de Scheveningse Badhuisstraat. Van de 51 klokken die het carillon telt hangen er 47 in de spits en zijn vanaf de straat te zien.

De vier grote luidklokken op de luidzolder waaronder de Jhesus zijn ook met het klavier verbonden. De hamers van de klokken zijn met lange metalen draden aan de vier laagste toetsen op het stokkenklavier aangesloten. Het carillon, dat tijdens de renovatie van de toren drastisch werd vernieuwd en in 1956 voor het eerst was te horen, heeft een bereik van vier octaven. De deelnemers waren onder de indruk van het spelen op het carillon door Gijsbert Kok.

Uurwerk

Weer een verdieping hoger zagen ze het elektrische uurwerk. Dat zorgt ervoor dat zes klokken van de toren de juiste tijd aangeven. Ook staat het uurwerk in verbinding met de luidklok. Het uurwerk is zodanig afgesteld dat de klok ieder kwartier het juiste aantal slagen maakt.

Op de voorlaatste verdieping zagen de deelnemers de muziektrommel. Als stadsbeiaardier Gijsbert Kok het carillon niet zelf bespeelt komt de muziek uit een automatische speeltrommel uit 1689. Gijsbert Kok moet de trommel drie keer per jaar versteken zodat er steeds andere melodieën zijn te horen. Bij het versteken worden de pinnen in de desbetreffende gaatjes gestoken en door een monteur in de trommel vastgezet zodat ze er bij het draaien van de trommel niet uit kunnen vallen. Het versteken moet heel secuur gebeuren om te voorkomen dat een noot vals of verkeerd klinkt en een deel van het versteken helemaal opnieuw moet worden gedaan.

Het automatisch carillon klinkt dagelijks elk kwartier van kwart over acht 's morgens tot negen uur 's avonds. Daarnaast bespeelt de stadsbeiaardier het carillon op maandag, woensdag en vrijdag tussen 12.00 en 13.00 uur.

De bekroning van de beklimming was vanaf de omloop het prachtige uitzicht over de stad. Na afloop was er bij Café Soof tegenover de toren koffie met taart en konden de deelnemers kennismaken met de voor velen onbekende 'Nutstuin'.

Personalia

Nieuwe leden:

mevr. H.A, Lookman

mevr. A.L. Franco

Overleden:

dhr. J. van Ankum

mevr. M.C. Rongen-Kleijweg

dhr. P. Hansen

mevr. A.M. Gouw

Agenda

2/7: bezoek aan station reddingmaatschappij KNRM Scheveningen,
10.00 uur, Visafslagweg 101

4/7: bestuursvergadering, 10.00 uur, ruimte VSAG

13/7: fietstocht, vertrek 10.00 uur, Houthaghe, Toon Dupuisstraat 10

30/7: zomertocht met stadswandeling in Dordrecht, vertrek 9.30 uur,
busplatform Centraal Station

1/8: bestuursvergadering, 10.00 uur, ruimte VSAG

10/8: fietstocht, vertrek 10.00 uur, Houthaghe, Toon Dupuisstraat 10

13/8: Buitendag, 11.00 uur, clubgebouw sv Erasmus, Erasmusweg

20/8: Vlietvaart, 10.00 uur, De Ooievaart, Bierkade 19

Eindejaarsviering op dinsdag 17 december in Haagsche Bluf

De eindejaarsviering wordt op dinsdag 17 december gehouden. Niet zoals de afgelopen twee jaar in brouwerij De Prael, maar in Grand Café Haagsche Bluf, in het gelijknamige winkelcentrum vlak bij de Grote Kerk aan de Dagelijkse Groenmarkt. De ingang van het winkelcentrum is

tegenover 't Goude Hoofd. Bijzonder in het restaurant op de eerste etage dat ook met een lift bereikbaar is, zijn de grote art-nouveaux wandschilderingen van Karski and Beyond.

Het voorlopige programma bestaat uit een ontvangst van de deelnemers met een borrel vanaf 16.00 uur, een 3-gangen diner vanaf 18.00 uur en een nazit met gelegenheid tot dansen tot 21.00 uur. Voor leden kost de eindejaarsviering € 45.--, voor een introducé € 55.--.

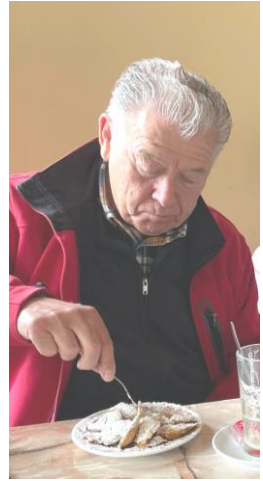
Mooi weer en poffertjes tijdens vierde fietstocht

Voor de vierde fietstocht op zaterdag 8 juni koos Ton van der Linden de parkroute aan de noordkant van Den Haag. De andere twee parkroutes die begin dit jaar waren gedaan, boden weinig verrassingen omdat veel deelnemers aan de zuidkant van de stad wonen en deze groengebieden redelijk goed kennen. Het was een geslaagde keuze. Ook het weer was prima, niet te koud en weinig wind.

De route kronkelde verrassend kwistig door de groengebieden en was inclusief de tocht naar en van het startpunt op de Willem de Zwijgerlaan via de Bosjes van Pex en de Laan van Poot zo'n 38 kilometer lang. Via de Catsheuvel, de Scheveningse Bosjes, het Hubertuspark, de Stadskwekerij, de drukke sportvelden van Klein Zwitserland, de Van Alkemadelaan en de Klatteweg ging het weer helemaal terug naar het landgoed Arendsdorp.

Daar werd een klein stukje gelopen en ging het weer verder over de Wassenaarseweg en de Boslaan naar de Koekamp, waar er in het Paviljoen Malieveld voor de zeven deelnemers gelegenheid was voor een plaspaauze, koffie en, hoe kan het anders, poffertjes.

Gesterkt door de koffie en de met veel poedersuiker bestrooide geprikte poffertjes werd de weg door het Haagse Bos vervolgd. Nadat langs Huis ten Bosch was gereden ging het via de Leidsche Straatweg en de Benoordenhoutseweg naar Clingendael, waar de gebruikelijke groepsfoto werd genomen.

Vervolgens ging het langs de grote boerderijbunker en de sportvelden en golfterreinen rond Groenendaal. Bij de vlakke van Waalsdorp werd de N440 overgestoken en ging het langs TNO op de Oude Waalsdorperweg weer naar de Van Alkemadeaan en de Pompstationsweg.

Leuk

Daarna ging het over een leuk fietspad langs de Badhuisweg, werd door en om het Westbroekpark geslingerd en naar de Frankenslag gereden, die vrijwel naadloos in de Willem de Zwijgerlaan overgaat. Dat completeerde deze fietsronde. Ton van der Linden had weer enkele keren iemand horen zeggen dat die ergens nog nooit was geweest. "Dat is altijd extra leuk."

Volgende fietstochten op zaterdag 13 juli en zaterdag 10 augustus

Voor de fietstocht op zaterdag 13 juli en zaterdag 10 augustus wordt om 10.00 uur vertrokken bij het verpleeghuis Houthaghe aan de Toon Dupuisstraat 10 in Den Haag. Bij twijfel of de fietstocht gezien de weersomstandigheden doorgaat kan Ton van der Linden worden gebeld: tussen 9.15 en 9.30 uur 070 - 325 25 91 en tussen 9.15 en 9.50 uur 06 - 387 841 71.

Uit de
archieven
van ambtelijk
Den Haag

“Zo'n Moeder de Gans is het gemeentebestuur ook weer niet”

Ambtenaren van de gemeente protesteerden op 6 maart 1992 op de trappen van het stadhuis aan het Burgemeester De Monchyplein tegen de voorgenomen bezuinigingen en de gevolgen daarvan voor het personeel van de gemeente.

Al tien jaar eerder, in 1982, schreef Trouw over een drastische bezuiniging waarmee de gemeente op het stadhuis en bij de gemeentelijke diensten vijfhonderd arbeidsplaatsen wilde laten vervallen.

Trouw: "Bij deze inkrimping zullen geen gedwongen ontslagen vallen. Ambtenaren worden overgeplaatst naar functies die door vertrek en afkeuringen vrijkomen. Dat moet een bezuiniging van 30 miljoen opbrengen. Verdere aantasting van het personeelsbestand van de gemeente valt te verwachten, want het stadsbestuur wil de komende vier jaar totaal 145 miljoen bezuinigen.

De ambtenarenbonden, die gisteren van het plan op de hoogte werden gesteld, hebben verontwaardigd gereageerd. Woordvoerder Van Giffen van de Nederlandse Bond van Gemeente-ambtenaren noemde de aanpak "onduidelijk, ongeloofwaardig en volledig onverantwoord."

Een paar maanden later, op 31 augustus 1982, deed Trouw verslag van de installatie van gemeentesecretaris Van Beuzekom. "In een toespraak drukte de nieuwe chef van het Haagse ambtenarenkorps de raadsleden op het hart zich te beperken bij het bedenken van nog meer nieuwe taken voor het gemeentepersoneel. Door bezuinigingen zal het aantal ambtenaren verminderen. Daarom moet een nieuwe balans worden gevonden tussen wat bestuurders wensen en wat ambtenaren aankunnen", redeneerde Van Beuzekom."

Verlies

Zeven maanden daarna, op 31 maart 1983, meldde Trouw dat er geen gedwongen ontslagen zouden vallen. "Wethouder Vink van Personeelszaken heeft de ambtenarenbonden nog eens op het hart gedrukt dat er bij de bezuinigingsoperatie onder de ambtenaren geen gedwongen ontslagen hoeven te vallen.

Die betwijfelden of het zou lukken de reorganisatie bij de gemeente zonder gedwongen ontslagen te laten verlopen. De ABVA/KABO betwijfelde bovendien of het verlies aan arbeidsplaatsen op het stadhuis en bij de gemeentelijke diensten beperkt zou kunnen blijven tot 1600, zoals het gemeentebestuur in de Voorjaarsnota aankondigde.

In het overleg deze week tussen de gemeente en de bonden hield wethouder Vink echter vast aan een maximaal verlies van 1600 arbeidsplaatsen in vier jaar. Het loslaten van zoveel arbeidsplaatsen (via natuurlijk verloop) houdt verband met een forse bezuinigingsoperatie van minstens 228 miljoen, die de gemeente Den Haag in de komende vier jaar moet doorvoeren. Enkele gemeentelijke afdelingen worden samengevoegd of zelfs helemaal afgeschaft. In het overleg met de bonden is afgesproken dat voor de grootscheepse reorganisatie snel een plan wordt gemaakt, waarbij ambtenaren vaak gedwongen worden overgeplaatst”, aldus Trouw.

In juli 1983 meldde Trouw dat op het Haags stadhuis de grootste volksverhuizing binnen de gemeente stond te gebeuren en dat dit pijn zou doen. “Honderden ambtenaren moeten gedwongen van stoeltje verwisselen. Hun functie wordt opgeheven. Waar hadden ze de ambtenaar die zich alleen heeft beziggehouden met staal en beton gedacht? Moet de buitenman achter een bureau gaan zitten of kan hij zeggen: geef mijn portie maar aan Fikkie?”

Herschikken

In dit verband wees Trouw op de krantenkop “Gemeente garandeert de baan, niet de functie”, op de muur in de kamer van H. Boon. “De topambtenaar op het stadhuis, die de weinig benijdenswaardige opdracht mag uitvoeren zijn collega's te gaan ‘herschikken’. Kort gezegd moeten ambtenaren ophouden met het werk dat ze nu doen en ergens anders een vacature opvullen. Zo krijg je minder personeelskosten, want het totaal aantal ambtenaren wordt minder.

Uit het oogpunt van bezuinigen niet gek. Tenslotte is de andere methode om dat te bereiken nou niet bepaald aantrekkelijk. Het ontslaan van ambtenaren vindt het gemeentebestuur maatschappelijk onaanvaardbaar, zo wordt eenieder die het maar horen wil ingeprent. Dat is de ene kant van de medaille. Aan de andere kant heeft het weinig zin ambtenaren te ontslaan, want dan moet de gemeente via het wachtgeld betalen voor een niet meer productieve kracht. Zo’n Moeder

de Gans is het gemeentebestuur nu ook weer niet. De ambtenaren van de gemeente Den Haag houden gegarandeerd een baan op het stadhuis. Het kan alleen een andere functie worden.

Boon mag het allemaal regelen. Gezonde ambtenaren wordt gezegd dat ze overtollig zijn geworden en moeten verkassen. De becijferingen over de aantallen lopen nogal uiteen. Pessimisten zeggen dat het er 400 per jaar zullen zijn. Boon houdt het op 100. "Het zal over het algemeen niet als een pretje ervaren worden. Het ligt allemaal erg gevoelig. Maar als je wordt aangewezen helpt er geen lief moedertje meer aan." Boon's sleutelwoord is souplesse. Hij begrijpt best dat het pijnlijk is als wordt gezegd: kap er maar mee, we hebben wel wat anders voor je. Zeker als je de enige bent op de afdeling.

Die souplesse zal ook van de kant van de ontvangende afdeling moeten komen. Boon: "Het is vrijwel zeker dat niemand in een precies passende functie komt. Dan moet er niet met afgunst naar de nieuweling gekeken worden als die een diploma meer heeft. De nieuweling moet ook niet te veel aan zijn status hangen."

Als schrale troost mag gelden dat het salaris niet wordt aangetast. Daar hoort direct aan te worden toegevoegd dat er ook geen enkel vooruitzicht wordt geboden. "Dat kan niet meer," zegt Boon resoluut.

Wens

Het is nog moeilijk te zeggen wie uit de boot gaan vallen, vindt Boon. Specialisten, vreest hij, zullen het moeilijk krijgen. "Het blijkt moeilijk om te zeggen wat je wil als je het lot treft aangewezen te worden. Je kan niet zeggen: ik moet buiten werken, achter een bureau is niks voor mij. Zoiets kan alleen een wens zijn. Voorwaarden worden er niet gesteld, anders komt er van de hele operatie niets terecht."

De stratenmakers, de sociaal werkers, waar moeten ze naar toe? Het eerste wat Boon in gedachte wil komen zijn functies als receptioniste en portier. Maar die mogelijkheden zijn ook zeer beperkt. Verder zal er om- en bijgeschoold moeten worden, maar ook dat

heeft zijn beperkingen. Zeker is dat het er niet altijd zachtzinnig aan toe zal gaan. "Het kan ook niet zo zijn dat een dienst of afdeling zegt: die moeten we niet. Dan zullen ze zwart op wit moeten geven waarom niet."

Belangrijk zal zijn wat als 'redelijk' wordt ervaren. Dat 'redelijk' komt voor in het artikel in het ambtenarenreglement waarmee personeel verplicht kan worden van stoel te verwisselen. Boon laat nog even fijntjes vallen dat het gemeentebestuur "tot iedere prijs de aangewezenen een andere functie wil geven" en dat "ontslagen maatschappelijk onverantwoord zijn."

Protest

Negen jaar later, op 6 maart 1992, meldde het Algemeen Dagblad dat de ambtenaren van de Dienst Burgerzaken en de Bestuursdienst van de gemeente het werk neerlegden uit protest tegen de weigering van het gemeentebestuur gedwongen ontslagen uit te sluiten bij de komende bezuinigingsoperaties. "De medezeggenschapscommissies hebben daartoe opgeroepen. Het is de bedoeling", aldus het Algemeen Dagblad, "dat alle medewerkers van de twee diensten op het tijdstip dat wethouder Martini overleg voert met de bonden, voor het stadhuis een demonstratieve bijeenkomst houden. Ook hebben de mc's de bonden gevraagd het overleg met de wethouder op te schorten zolang de eisen niet worden ingewilligd."

Vorige maand eisten de bonden dat er geen gedwongen ontslagen vallen, dat het gemeentebestuur een vacaturestop afkondigt zodat vacatures gereserveerd blijven voor mensen die moeten worden herplaatst en dat er een sociaal plan komt voor herplaatsingen.

Het college heeft de bonden echter onlangs laten weten dat als voorwaarde voor de verlenging van de 'geen-gedwongen-ontslagen-garantie' het begrip 'passende arbeid' moet worden verruimd. Die voorwaarde achten de medezeggenschapscommissies echter onaanvaardbaar", aldus het Algemeen Dagblad.

Plantjes

Een maand later, april 1992, meldde de Telegraaf dat ambtenaren op het Haagse stadhuis zelf de plantjes water moesten gaan geven. "De besparing die dat oplevert, f 90.000, maakt onderdeel uit van een grote bezuinigingsoperatie van f 67 miljoen. Op het stadhuis verdwijnen de komende jaren ongeveer 350 banen van nota-schrijvers op beleidsafdelingen. Het aantal persoonlijke assistenten en adviseurs van een wethouder wordt teruggebracht naar maximaal vier. Elke wegbezuinigde adviseur scheelt f 100.000. Verder krijgen tweeduizend ambtenaren (een vijfde van het totale aantal) straks een andere, particuliere, werkgever."

Nog steeds kort de gemeente op de organisatiekosten. Zo moet daarop tot 2026 negen miljoen worden bezuinigd. Dat gaat echter niet ten koste van het aantal medewerkers. Sterker nog, ambtenaren moeten worden behouden, mede omdat het moeilijk is nieuwe en vooral jonge ambtenaren aan te trekken.

(Foto's Haags Gemeentearchief)

FILIPPINE

1	11		3	7	14		15		7	3
	2	18		20			18	4	1	
		3	24	1			15		15	11
	4	14	17				12	22		
5	2	17		9			22	22	4	16
	6	23		19			4	5	4	
7										
	8	3	24	23			18		3	
				9			1	2		17
	10									
		11	8				10	5	21	
12	6	1		16			9	22	20	
13	8		20	16			21	8		13
		14	12	1			7		20	

OMSCHRIJVING

1 richting (10)	8 koude lekkernij (7)
2 opvouwbaar regenscherm (7)	9 ingebeeld (6)
3 Caribisch eiland (7)	10 beroep (7)
4 briesje (6)	11 dicht in de buurt (6)
5 deel van een rolprent (9)	12 werelddeel (11)
6 helder wit (10)	13 weggagen (9)
7 verandering (8)	14 stranddief (6)

Gelijke cijfers zijn gelijke letters. Bij een goede invulling ontstaat van de letters in de paarse balk van boven naar beneden een woord.

Stuur dit voor 13 augustus naar:

VSAG

zaal 1.09

Zuidlarenstraat 57

2545 VP Den Haag

of mail het naar:

vsag@denhaag.nl

Onder de inzenders van de goede oplossing wordt een prijs van € 10,-- verloot.

De oplossing van de woordzoeker in het Journaal van juni is DOUCHEGORDIJN. Na loting ging de prijs van € 10,-- naar Elly Visscher uit Den Haag.

Afdelingen en contactpersonen

Tenzij anders vermeld vinden de activiteiten plaats in de ruimte van de VSAG, zaal 1.09, op de eerste etage in Zuid57 aan de Zuidlarenstraat 57.

BILJARTEN

Maandag t/m vrijdag 9.00 - 13.00 uur, 13.00 - 17.00 uur
Dhr. F.J.M. Kalse, tel. 070 - 394 03 64
frans-bep@ziggo.nl
Per maand € 8,00

BRIDGE

Woensdag 13.00 - 16.00 uur
Dhr. R. Maring, tel. 06 - 440 240 41,
vsag.bridge@outlook.com
Per maand € 5,00

FIETSEN

Van maart tot en met oktober op de 2e zaterdag van de maand
Dhr. T. van der Linden, tel. 06 - 387 841 71
vanderlindenton87@gmail.com

HANDWERKEN

Maandag 13.00 - 16.00 uur
Mevr. G.G.M. Looijen-den Boer, tel. 070 - 366 03 09
c.looyen3@kpnplanet.nl
Per maand € 5,00

KEEP FIT

Stadhuis Spui, woensdag 14.00 - 15.00 uur in groepsverband
Uitsluitend de deelnemers van deze groep kunnen op een andere dag
of tijd ook individueel fitnessen

Dhr. B. van Amstel, tel. 06 - 136 732 19

amstdijk@ziggo.nl

Per maand € 20,00

KOERSBAL

Sportcomplex Erasmus, maandag 13.30 - 15.30 uur

Dhr. H.Th. Bielefeld, tel. 070 - 345 17 62

h.t.bielefeld@hetnet.nl

Per maand € 1,50

SCHILDEREN

Maandag 9.00 - 12.00 uur

Dhr. J. Vos, tel. 070 - 355 82 81

strandvos@ziggo.nl

Per maand € 5,45

YOGA

Dinsdag 10.00 - 11.00 uur

Mevr. M. Hendriks-Zuidwijk, tel. 070 - 323 94 15

greethendriks@casema.nl

Per maand € 18,50

WATERGYM

Escamphof, Escamplaan 57, woensdag 16.15 - 17.00 uur en
17.00 - 17.45 uur, donderdag 15.00 - 15.45 uur

Mevr. Y. Heemskerk-Brunings, tel. 06 - 309 003 75

yvonne.heemskerk.brunings@gmail.com

Per maand € 21,50

Indien onbestelbaar
s.v.p. retourneren naar:
VSAG
Zuidlarenstraat 57
zaal 1.09
2545 VP Den Haag

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

